

บันทึกข้อความ

จ. 4093
๒๖
๑๗๗
๕ มิ. ๕๖
๒๗๖

พระราชการ กองการเจ้าหน้าที่ กลุ่มวินัย โทร. 307, 308
E-mail: personnel@cpd.go.th www.cpd.go.th

กษ 1102/ 1885 วันที่ 4 มิถุนายน 2552

หน้าห้องรองอธิการ
รับที่ 2183
วันที่ 1 มิ.ย. 2552
หน้าห้องอธิบดี
รับที่ 102
วันที่ 1 มิ.ย. 52
เวลา.....น.

อง การพัฒนามาตรฐานกระบวนการสืบสวนข้อเท็จจริง
ยน อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ตามแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคลกรมส่งเสริมสหกรณ์ ตามแนวทาง HR Scorecard
งบประมาณ พ.ศ. 2552 – 2555 มิติที่ 4 ความพร้อมรับผิดชอบการบริหารทรัพยากรบุคคล โครงการพัฒนา
มาตรฐานการสืบสวนข้อเท็จจริงและสอบสวนทางวินัย แผนปฏิบัติการปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 การพัฒนา
มาตรฐานกระบวนการสืบสวนข้อเท็จจริง กำหนดให้จัดทำคำแนะนำขึ้นตอนกระบวนการสืบสวนข้อเท็จจริง
เมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ระเบียบของทางราชการและมติคณะรัฐมนตรี
เกี่ยวข้อง เพื่อเผยแพร่ให้ผู้ได้รับมอบหมายสืบสวนข้อเท็จจริงนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการสืบสวน
ข้อเท็จจริง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้รูปแบบการสืบสวนข้อเท็จจริงเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน ตัวชี้วัด
ความสำเร็จ ร้อยละ 80 ของจำนวนเรื่องสืบสวนข้อเท็จจริงปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าว นั้น

กองการเจ้าหน้าที่ พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551
มาตรา 90 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด
กระทำผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 ทราบ
โดยเร็ว และให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้โดยเร็ว
ด้วยความยุติธรรมและโดยปราศจากอคติ”

มาตรา 91 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อรับรายงานตามมาตรา 90 หรือความดังกล่าวปรากฏ
ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57
ดำเนินการหรือสั่งให้ดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่า กรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำ
ผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยก็ให้ยุติเรื่องได้”

ตามนัยข้อกฎหมายดังกล่าวเห็นว่า ก่อนที่กล่าวหาว่าข้าราชการผู้ใดกระทำผิดทางวินัย
ให้ดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นก่อนว่า กรณีมีมูลการกระทำผิดทางวินัยหรือไม่ จะใช้วิธีการ
สืบสวนหรือวิธีพิจารณาก็ได้ ซึ่งผู้มีอำนาจสั่งบรรจุจะดำเนินการเอง ตั้งให้ผู้ใดสืบสวนข้อเท็จจริง หรือจะตั้ง
คณะกรรมการขึ้นทำการสืบสวนข้อเท็จจริงก็ได้ ความเห็นว่าการมีมูลหรือไม่ ต้องเป็นความเห็นของผู้มีอำนาจ
สั่งบรรจุตามมาตรา 57 เท่านั้น และการวินิจฉัยว่ากรณีมีมูลต้องมีพยานหลักฐานในเบื้องต้นยืนยัน

/การสืบสวน

การสืบสวน หมายถึง การสืบหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในเบื้องต้นเพื่อพิจารณาว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยหรือไม่ การสืบสวนนี้ควรรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในเบื้องต้นเป็นสำนวนการสืบสวนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการต่อไป

แต่โดยที่ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือแนวทางในการสืบสวนข้อเท็จจริงหรือพิจารณาในเบื้องต้นไว้ว่าต้องดำเนินการอย่างไร มีเพียงมติคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0206/ว 218 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2541 กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการ และการสอบสวนเรื่องราวร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการว่ากระทำผิดวินัย และได้แจ้งเวียนให้หน่วยงานปฏิบัติจามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวโดยเคร่งครัด โดยกำหนดรายละเอียด ดังนี้

1. เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับเรื่องราวกล่าวโทษข้าราชการ ในเบื้องต้นให้ถือเป็นความลับทางราชการ หากเป็นบัตรสนเท่ห์ให้พิจารณาเฉพาะรายชื่อระบุหลักฐาน กรณีแวดล้อมปรากฏชัดแจ้งตลอดจนพยานบุคคลแน่นอนเท่านั้น

2. ส่งสำเนาเรื่องราวกล่าวโทษข้าราชการ โดยปิดชื่อผู้ร้องเรียนหรือสำเนาบัตรสนเท่ห์ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวโทษ ทำการสืบสวนทางลับว่า มีมูลความจริงเพียงใดหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย จึงจะยุติเรื่องได้ ทั้งนี้ ให้รีบดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วแล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาที่ได้รับเรื่องราวทราบ

3. ให้ผู้บังคับบัญชาที่เป็นผู้ได้รับเรื่องราวกล่าวโทษ แจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบในทางลับตั้งจากที่ได้รับเรื่องราวร้องทุกข์ และภายหลังการสืบสวนในเวลาอันสมควร

4. ถ้าปรากฏว่า มีความจริงอันเป็นกรณีความผิดทางกฎหมายบ้านเมือง ให้ดำเนินคดีทางอาญา ถ้าปรากฏมีมูลความจริงเป็นกรณีความผิดทางวินัย ให้ดำเนินการสอบสวนหรือตั้งคณะกรรมการสอบสวนไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน

5. ให้ผู้บังคับบัญชาใช้ดุลยพินิจสั่งการที่สมควร เพื่อคุ้มครองผู้ร้องและพยานอย่าให้ต้องบ่ภัยหรือความไม่ชอบธรรม ซึ่งอาจเนื่องมาจากการร้องเรียนหรือการเป็นพยาน นั้น

เมื่อพิจารณาจากนัยข้อกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวแล้ว เมื่อผู้มีอำนาจตั้งบรรจุตามมาตรา 57 ได้รับรายงานเรื่องราวร้องเรียนกล่าวโทษหรือความดังกล่าวปรากฏเอง ให้ทำการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้น โดยจะดำเนินการด้วยตนเอง มอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกร้องเรียนทำการสืบสวนในทางลับ หรือแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงก็ได้ ตามแต่เห็นสมควร แต่ในทางปฏิบัติกระบวนการสืบสวนข้อเท็จจริงมี 2 แนวทางเท่านั้น คือ มอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหา ผู้ตรวจราชการกรม หรือนิติกร ไปตรวจสอบข้อเท็จจริง กับกรณีการแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง แต่เนื่องจากผลการสืบสวนข้อเท็จจริงไม่เป็นไปตามแนวทางและมาตรฐานเดียวกัน กล่าวคือ บางสำนวนไม่ได้มีการสอบปากคำผู้ร้องเรียนหรือพยานบุคคลที่มีการกล่าวอ้างในหนังสือ

ร้องเรียนมาเลย หรือสอบปากคำมาเพียงบางราย โดยพยานปากสำคัญไม่ได้สอบปากคำ และไม่ได้หมายเหตุ หรือรายงานให้ทราบว่ามีเหตุผลอันใดจึงไม่ได้สอบปากคำ การสรุปรายงานการสืบสวนข้อเท็จจริง บางครั้งก็ไม่ได้สรุปความเห็นในข้อกฎหมายมาประกอบการพิจารณาด้วยว่า เห็นควรยุติเรื่อง หรือมีมูลกรณี การกระทำผิดวินัยร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง มีข้อกฎหมาย ระเบียบราชการอะไรมาอ้างอิง

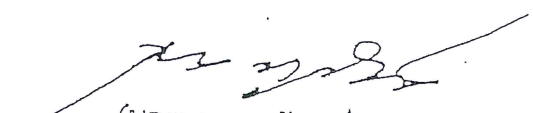
ดังนั้น เพื่อให้กระบวนการสืบสวนข้อเท็จจริงเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน จึงเห็นควรกำหนด คำแนะนำแนวทางปฏิบัติในการสืบสวนข้อเท็จจริง ดังนี้

1. ให้ผู้ได้รับมอบหมายสืบสวนข้อเท็จจริงหรือกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ดำเนินการ ตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยสอบปากคำผู้ร้องเป็นหนังสือ หากผู้ร้องมีหลายรายให้สอบปากคำทุกรายด้วย กรณี รายใดไม่สามารถสอบปากคำได้ให้ระบุเหตุผลไว้ในสำนวนการสืบสวนข้อเท็จจริงด้วย ส่วนการสอบปากคำ พยานบุคคลอื่นก็ให้สอบปากคำเป็นหนังสือเช่นกัน โดยเฉพาะประจักษ์พยานซึ่งรู้เห็นเหตุการณ์โดยตรง หากไม่สามารถสอบปากคำพยานบุคคลรายใดได้ก็ให้ระบุเหตุผลหรือหมายเหตุไว้ในสำนวนด้วย รวมทั้ง รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

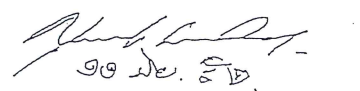
สำหรับกรณีบัตรสนเท่ห์ให้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามประเด็นในหนังสือร้องเรียน ตามพยานหลักฐานที่ปรากฏเท่าที่สามารถตรวจสอบได้

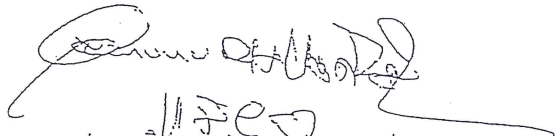
2. การสรุปสำนวนการสืบสวนข้อเท็จจริง ให้สรุปสาระสำคัญของข้อเท็จจริงจากคำให้การ ของผู้ร้องเรียนและพยานบุคคล คำให้การของผู้ถูกร้องเรียน และพยานเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่รวบรวมได้ จากการสืบสวนข้อเท็จจริงในประเด็นสำคัญและประเด็นที่เกี่ยวข้องพาดพิงถึง ส่วนการเสนอความเห็นให้ระบุ เหตุผลประกอบด้วย เช่น มีความเห็นยุติเรื่องเพราะเหตุผลใด หากเห็นว่ามีมูลกรณีกระทำผิดทางวินัยให้บ่งชี้ ถึงพฤติการณ์ของผู้ถูกร้องเรียนด้วยว่ากระทำผิดตามกฎหมาย ระเบียบราชการ ในเรื่องใด เป็นความผิดวินัย อย่างร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง เพื่อจักได้ประกอบในการพิจารณาของอธิบดีต่อไป

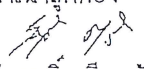
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบด้วย กองการเจ้าหน้าที่จะได้แจ้งคำแนะนำแนวทาง ปฏิบัติในการสืบสวนข้อเท็จจริงดังกล่าว เพื่อให้ผู้ได้รับมอบหมายสืบสวนข้อเท็จจริงนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการสืบสวนข้อเท็จจริงต่อไป

(นายเสนอ ชูจันทร์)
ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่

ขอดำเนินการตามเสนอ

๑๑ ม.ย. ๕๒
ยศุภชัย บานทับทอง)
ราชบัณฑิตยสถาน
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

(นายจิตรกร สามประดิษฐ์)
รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

สำเนาถูกต้อง

(นายเสวี เตชสิทธิ์ ตรีพลักษณ์)